

Van: "[REDACTED]"
Verzonden: maandag 11 maart 2024 10:10
Aan: "[REDACTED]"@hardenberg.nl>
Onderwerp: relevante stukken
Bijlage(n): 2023-10-05 Programmaplan 1.0.pdf, 2024-01-19 Vastgesteld handelingskader vluchtelingen- en migratie.pdf, 2024-03-12 Raadsinformatiebrief reactie op motie handelingskader.docx, 2024-03-01 Beantwoording vragen nav Agenda Pilot Buitenkwartier.pdf

Hoi [REDACTED],

Hierbij een aantal relevante stukken. De raadsinformatiebrief die wordt morgen in het college behandeld. De beantwoording van de vragen nav buitenkwartier is vorige week verstuurd.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Programmanager vluchtelingen en migratie
Concerncontrol
Tel. 06 – [REDACTED]
[REDACTED]@hardenberg.nl

Bezoekadres:
Stephanuspark 1, 7772 HZ Hardenberg
Tel. 14 0523
Postadres:
Postbus 500
7770 BA Hardenberg
www.hardenberg.nl

Programmaplan

Vluchtelingen en migratievraagstuk

2

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
2. DOEL VAN DIT DOCUMENT	4
3. RICHTINGGEVEND KADER.....	4
4. PROGRAMMA-ORGANISATIE	5
4.1. Coördinatie, sturing en bedrijfsvoering	6
4.1.1 Stuurgroep	7
4.1.2 Programmateam	7
4.1.3 Kernteam	7
4.1.4 Projecten.....	7
4.1.5 Regulier.....	8
5 MIJLPALEN & RESULTATEN.....	8
6 FINANCIËN	9
6.1 Plek binnen de P&C-cyclus	9
6.2 Budget programma-organisatie	9
7 COMMUNICATIE.....	9
7.1 Het verhaal	9
7.2 Externe communicatie	10
7.3 Interne communicatie	10
8 RANDVOORWAARDEN & RISICO'S.....	11
9 BIJLAGE: SCF Vluchtelingenopvang.....	12

1. INLEIDING

Kenmerkend voor Hardenberg is het sociale en ondernemende karakter. We zijn een gemeenschap gericht op groei en ontwikkeling. Om dit vast te verstevigen is een goede inburgering van nieuwe Hardenbergers van groot belang. We vinden het belangrijk om mensen te helpen, waarbij zij zo snel mogelijk passende huisvesting hebben en kunnen deelnemen; de taal leren, onderwijs volgen en/of werken.

Onze historie laat zien dat we onze verantwoordelijkheid nemen voor de mensen die dat nodig hebben. De problemen die er helaas soms zijn met specifieke doelgroepen vereisen de nodige aandacht en moeten we oplossen.

Maart 2022 is een crisisorganisatie ingesteld die op voortvarende wijze zorg heeft gedragen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en vervolgens de crisishulpverlening van asielzoekers. Ook is van daaruit de coördinatie van werkzaamheden binnen de domeinen van de gemeentelijke organisatie en de afstemming met de regio opgepakt.

In oktober 2022 is aandacht gevraagd voor de noodzaak om de crisisorganisatie door te ontwikkelen naar een reguliere organisatie.¹ Er is een evaluatie gedaan van het proces tot dan toe. In het voorstel tot een structurele aanpak is ook de ambitie gelegd om met de aanpak te zorgen voor integraliteit en verbinding. Dat advies heeft geleid tot het besluit van het college om een programma in te richten en een programmamanager aan te stellen². Een aanvullende doelstelling is om het opgavegericht werken organisatiebreed een impuls te geven.

2. DOEL VAN DIT DOCUMENT

In dit document wordt zo compact mogelijk beschreven wat en welke resultaten we met het programma willen bereiken en welke projecten en activiteiten door wie, wanneer worden opgepakt. Ook worden de randvoorwaarden beschreven en wie verantwoordelijk is voor de invulling daarvan. Doel van het programma is het structureel beleggen van de sturing en de coördinatie.

3. RICHTINGGEVEND KADER

Een structurele aanpak begint met een visie²: Welke rol pakt het gemeentebestuur in dit vraagstuk, in relatie tot andere overheden en de samenleving en op welke manier wordt daar uitvoering aan gegeven.

Het college heeft ingestemd met een aanzet voor de visie, samengevat:

Hardenberg draagt zorg voor een duurzame en humane opvang van vluchtelingen en (arbeids-)migranten en doet dat passend bij de aard en de schaal van onze gemeente. We willen problemen voor zijn, hebben een barmhartig beleid en creëren met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners maximale integratiekansen. Het doel is dat mensen die hier komen, zo snel als mogelijk is passende huisvesting hebben en participeren: deelnemen aan de maatschappij, de taal leren, onderwijs volgen en/of werken. Juridische, procedurele en organisatorische belemmeringen lossen we op.

Het uitwerken en laten vaststellen van de visie / handelingskader door de gemeenteraad is een aparte activiteit binnen dit programma. Dit programmaplan beschrijft de structuur en aanpak waarmee we de doelen uit de visie willen bereiken.

¹ Uit: Evaluatierapport crisisorganisatie opvang vluchtelingen (Lambert-Jan van der Hulst, maart 2023)

² Uit: 12 juni door college ingestemde aanpak Vluchtelingen en Migratievraagstuk, Alfred Somsen

4. PROGRAMMA-ORGANISATIE

De visie is richtinggevend voor de aanpak van de projecten en taken. Binnen het programma worden activiteiten uitgevoerd met een incidenteel/projectmatig karakter (rood) en het programma zorgt voor de coördinatie op de reguliere (structurele) activiteiten in de organisatie op het thema vluchtelingen en migratie (groen). Zie figuur 1.

Kleuren:

Groen = reguliere functies op het thema (doel programma: regulier belegd in onderlinge verbinding en met gecoördineerde sturing)
Rood = projectmatige/incidentele functies op het thema (doel programma: resultaten behalen en afsluiten, beheer regulier beleggen)

Uitgangspunten laten vaststellen en borgen (op sturen) is beide

Crisismanagementorganisatie (CMO) is een reguliere functie, die wordt ingezet bij incidenten (projectmatig), dus heeft ook beide elementen in zich.

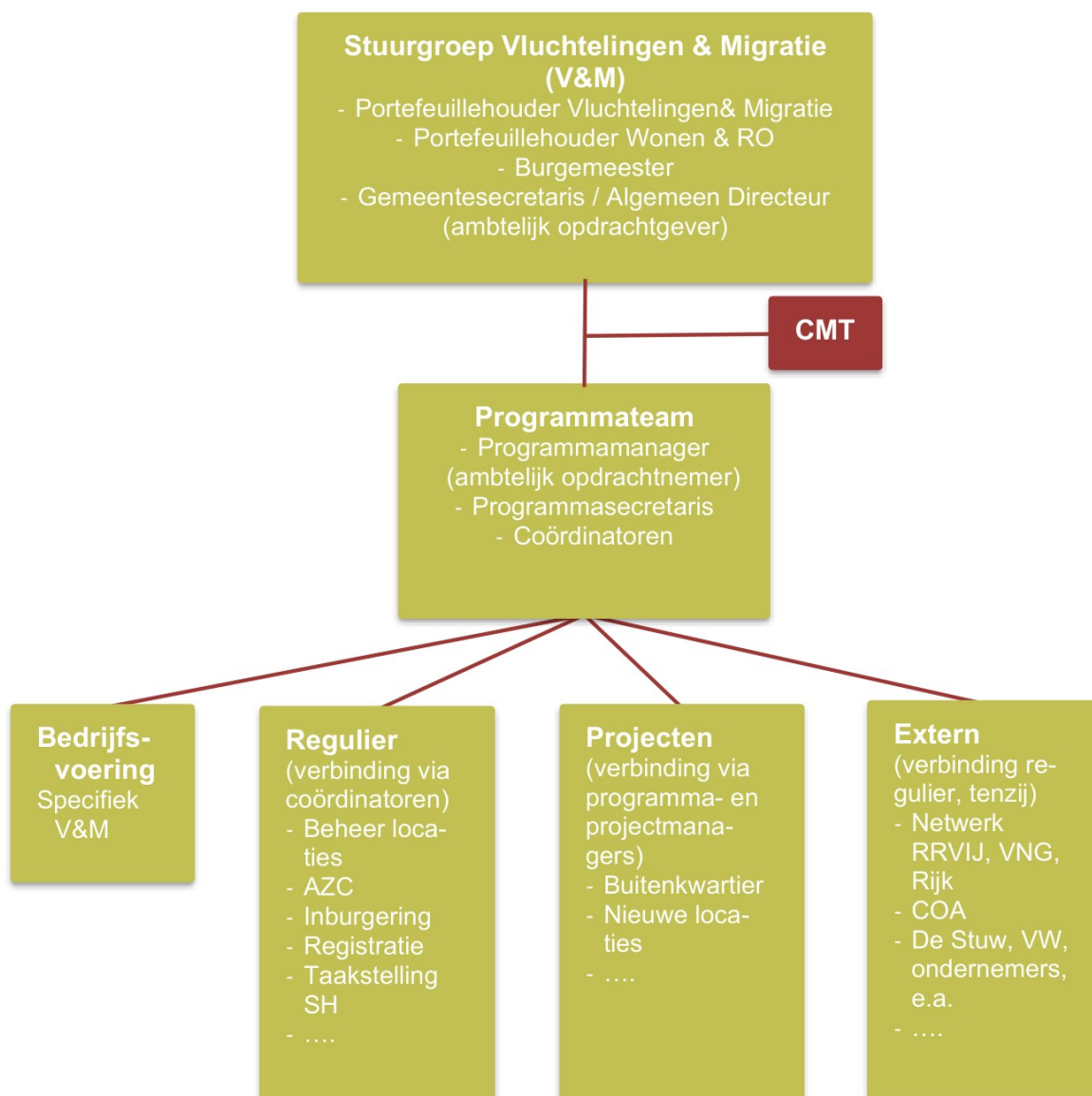
Figuur 1: Projectmatige en reguliere activiteiten Vluchtelingen & Migratie

4.1. Coördinatie, sturing en bedrijfsvoering

De opvang van vluchtelingen en (arbeids-)migranten valt onder regulier werk. Doelstelling is bestuurlijke control op de breedte van het vraagstuk en control op de belasting op de organisatie en de financiële middelen.

Daarvoor zal het programma zich richten op de samenhang en prioritering door inhoudelijke knelpunten, kansen en dilemma's met integraal advies op de juiste tafels te brengen. Zodat van daaruit gecoördineerde sturing en verantwoording kan plaatsvinden.

De programmastructuur krijgt voorlopig een tijdelijk karakter (3 jaar) waarbij er elk jaar een evaluatie plaatsvindt over het functioneren van die organisatie. De stuurgroep beslist of (nieuwe) projecten onder het programma worden gebracht, of kunnen worden afgesloten. Er is één bestuurlijk opdrachtgever / portefeuillehouder voor alle vraagstukken op het gebied van vluchtelingen en migratie. Ook de verantwoordelijkheid voor de bestuurlijke afstemming in het college ligt bij hem. In deze bestuursperiode (2022-2026) is dat belegd bij de wethouder namens Opkoers.nu, die vacant is en wordt waargenomen door burgemeester Offinga. Omdat de krapte op de woningmarkt en ruimtelijke opgaven een wezenlijk onderdeel is van de opgave, is ook de portefeuillehouder Wonen & RO lid van de stuurgroep. Daarnaast is het voorkomen en aanpakken van overlast en maatschappelijke onrust belangrijk in het behouden van draagkracht. De burgemeester als bestuursorgaan OOV en burgervader is daarom ook lid van de stuurgroep. De ambtelijk opdrachtgever namens het college is J

4.1.1 Stuurgroep

Samenstelling

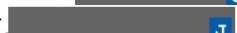
- Coördinerend portefeuillehouder Vluchtelingen en Migratie (voorzitter)
- Burgemeester (bestuursorgaan OOV, voorzitter college en raad en burgervader)
- Portefeuillehouder Wonen & RO (lid)
- Gemeentesecretaris algemeen directeur (ambtelijk opdrachtgever)
- Programmamanager
- Programmasecretaris
- Bestuursadviseur

Doel en frequentie

De stuurgroep beslist over portefeuille-overstijgende dilemma's en prioriteitstelling. Afhankelijk van de onderwerpen die spelen, kunnen de relevante portefeuillehouders aanschuiven. Bijvoorbeeld op onderwijs of vastgoed. Eén keer in de drie weken is stuurgroep overleg gepland.

4.1.2 Programmateam

Samenstelling

- Programmamanager –
- Programmasecretaris –
- Coördinator MD –
- Coördinator RD –
- Coördinator OG –
- Coördinator BV –

Agendaleden zijn:

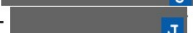
- Bestuursadviseur –
- Adviseur Openbare Orde en Veiligheid –
- Adviseur Financiën –

Frequentie en agenda

Eén keer in de twee weken komt het programmateam samen. Hier vindt de afstemming en sturing plaats tussen projecten en reguliere taken en met betrekking tot domein overstijgende vraagstukken (prioritering, dilemma's, escalaties).

4.1.3 Kernteam

Samenstelling

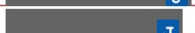
- Programmamanager –
- Programmasecretaris –

Frequentie en agenda

Wekelijks overleg. Met beide aan te dragen punten, to do lijsten en binnenvliegers. Voorbereiding agenda programmateam en stuurgroep. Overzicht houden op samenhang projecten en reguliere werkzaamheden, adresseren van relaties, kansen of knelpunten. Monitoring voortgang en verantwoording programma.

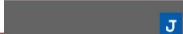
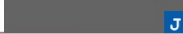
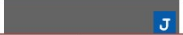
4.1.4 Projecten

De verbinding tussen de projecten en het programma verloopt via het kernteam door aansluiting bij de projectsturing en/of bilaterale afstemming.

Project	Opdrachtgever	Opdrachtnemer	Resultaat	Wanneer
Nieuwe locaties OEK				
Vaststellen visie				
CNO (afsluiten/vervolg)				
Buitenkwartier				
Einde BOK AZC		vacature		

4.1.5 Regulier

De verbinding tussen de reguliere werkzaamheden en het programma verloopt via de coördinatoren uit de domeinen, waar nodig ondersteund door het kernteam.

Taak	Coördinator	Eigenaar
Registratie	BV	 J
Locaties beheer	MD / OG	 J
Locaties ontwikkeling	RD	 J
Sociale begeleiding (Werk, Inkomen, Onderwijs, Welzijn)	MD	 J
Economie	RD	 J
Openbare Orde en Veiligheid (OOV)	BV / CS	 J
Woonopgave doelgroepen	RD	 J
Communicatie	BV	 J

Coördinatie, beleid (en ontwikkelingen), sturing en verantwoording op de breedte van het vluchtelingen- en migratievraagstuk vindt plaats vanuit de programmaorganisatie, eigenaar is de programma-manager. Dat betekent dat vanuit het kernteam de verbinding met bedrijfsvoering en externe netwerken en partijen wordt onderhouden. Ook de annotatie van het RRVIJ doet het kernteam. Eén van de doelstellingen van het programma is dit op termijn ook in de lijn te beleggen.

5 MIJLPALEN & RESULTATEN

Wanneer	Wat	Wie
20230926	Afsluiten crisisstructuur incl. dank en waardering	 J
20230929	Aanvraag voorschot transitie- en beheerkosten OEK	 J J
20231015	Opening noodopvang vluchtelingen OEK?	 J
20231017	Formeel startmoment programma?	 J
20231101	Einde contract 25 bufferplekken AZC Hardenberg	 J
20231102	Projectplan Buitenkwartier	 J
20231114	Themasessie raad	 J J
20231115	Bezoek staatssecretaris i.s.m. Zwolle en/of Deventer	 J J
20231121	Einde overeenkomst CNO Loozen (COA-Camping)	 J J
20231201	Opening Dedemsvaart grote locatie OEK	 J
20231231	Taakstelling statushouders	 J
20240101	Volgende grote locatie OEK?	 J
20240109	Raadsbesluit vaststellen visie/handelingskader	 J J
20240301	Volgende grote locatie OEK?	 J
20250301	Einde overeenkomst opvang OEK ING Hardenberg	 J
20260308	Einde bestuursovereenkomst AZC Hardenberg	 J

6 FINANCIËN

6.1 Plek binnen de P&C-cyclus

De werkzaamheden m.b.t. vluchtelingen en migratie worden uitgevoerd onder allerlei verschillende begrotingsthema's (perspectiefnota 2024 is tekenend). De opvang van vluchtelingen is een reguliere taak met budgetten die in de lijn liggen, daar vindt zoveel mogelijk de planning, begroting en verantwoording plaats.

Tegelijkertijd zijn er werkzaamheden die niet toe te wijzen zijn aan een "reguliere begrotingstaak". Doordat er verschillende doelgroepen en (wettelijke) opgaven zijn, zal er per doelgroep/ opgave een overzicht bij worden gehouden ('taakstellingen', aantallen en financiën). De aanvraag en verantwoording van deze kosten loopt via verschillende regelingen en ministeries

Verschillende collega's³ vanuit financiën zijn betrokken bij het 'veiligstellen en verantwoorden' van de gelden. Het kernteam stemt met hen af en zorgt voor regie. Daarvoor richten we een (financiële) administratie op het programma in. De programmamanager is budgethouder voor de specifieke middelen van het rijk, dan wel de gemeente die bestemd zijn voor de uitvoering van de niet-reguliere taken.

Eerste prioriteit ligt bij het *verkrijgen* van inzicht en overzicht. Dat is er bij aanvang van het programma niet.

6.2 Budget programma-organisatie

Doel(groep)	Regeling	Budget	Bijzonderheden
Oekraïense ontheemden	bekostigingsregeling opvang ontheemden	Oekraïne	verstrekkingen, uitvoering- en transitiekosten t.b.v. GOO en POO
CNO	art. 5 faciliteitenbesluit	Product AZC	CNO Loozen wordt beheerd door COA
AZC	Faciliteitenbesluit opvangcentra BZK, OHBA, ...	regulier (product AZC)	Loopt via gemeentefondsuitkering
statushouders	Hotel- en accommodatieregeling		
Buitenkwartier	specifieke toezegging ministerie J&V		Bedrag wordt overgemaakt, contactpersoon [redacted]@minjenv.nl
	bijdrage gemeente?		
AMV	? (doelgroepregelingen en faciliteitenbesluit)		onduidelijk of er specifieke regelingen voor AMV zijn
arbeidsmigranten en statushouders	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Wonen	gesloten einddatum 7 juli 2023
cöördinatie en sturing V&M	reservering overschotten 2022		geen zicht op, meerdere claims op dit budget
Overlast vreemdelingen SPUK	SPUK V&J: lokale maatregelen overlast asielzoekers		[redacted] (boa-coördinator) vraagt dit aan (standaard 50.000 euro)

7 COMMUNICATIE

7.1 Het verhaal

De communicatiestrategie voor het vluchtelingenvraagstuk is uitgewerkt in een strategisch communicatieframe. Deze communicatiestrategie is het uitgangspunt voor interne en externe communicatie. We communiceren vanuit de volgende communicatievisie over het vraagstuk.

³ Hubert van Ruth, Margreet Wolf, Corné Bal, Ruben Kloosterman

Het vluchtelingenvraagstuk is er. We zijn er voor alle inwoners. Ook vluchtelingen die (tijdelijk) onze hulp nodig hebben. We hebben er allemaal mee te maken. We nemen onze verantwoordelijkheid en leveren een bijdrage. Maar we zijn ook realistisch over de gevolgen en dat er zaken mis kunnen gaan.

- Samenkracht: we laten zien dat we het vluchtelingenvraagstuk met elkaar aanpakken, in de wetenschap dat we als gemeente onze verantwoordelijkheid moeten en willen nemen.
- Verbinding: iedereen doet en denkt mee, vanaf het begin.
- Boodschap: we vertellen hoe we het vraagstuk met elkaar aanpakken, vanuit de beleavingswereld van de samenleving.
- Direct duidelijk en persoonlijk: we zijn duidelijk over de opgave en gaan met de samenleving in gesprek.

7.2 Externe communicatie

Naast de communicatie over het overkoepelende vluchtelingenvraagstuk, is er de communicatie over de verschillende onderwerpen. Communicatie hierover past altijd binnen de overkoepelende strategie. In de communicatiestrategie staat ook welke portefeuillehouder woordvoerder is op de verschillende onderwerpen. Er zijn verschillende communicatieadviseurs betrokken. Onderlinge afstemming is geregeld.

De communicatiestrategie is als bijlage toegevoegd.

7.3 Interne communicatie

Belangrijke doelstelling van het programma is om rust en overzicht te creëren. Omdat de werkzaamheden allerlei vakgebieden binnen de organisatie (kunnen) raken en vragen van inwoners of organisaties alle kanten op kunnen gaan, is het belangrijk dat betrokkenen weten wie waarvoor aan de lat staat en wat we van elkaar kunnen verwachten. Daarvoor gebruiken we de interne communicatiemiddelen en -kanalen:

- Intranet
- Interne nieuwsbrief
- Hardenberg draait door
- Werk- en teamoverleggen

Daarnaast zullen er altijd vraagstukken zijn waarvoor niet bij voorbaat helder is waar het eigenschap daarvan ligt. Daarvoor houden we de mailbox vluchtelingen@hardenberg.nl in de lucht, die door het kernteam wordt beheerd en waar collega's met vragen terecht kunnen. Extern worden de reguliere kanalen gebruikt.

Eenduidigheid in de interne en externe communicatie is van belang. Ook in de communicatie handelen we vanuit het idee dat het een reguliere taak is: "We vangen als Hardenberg vluchtelingen en migranten op. We zijn er voor al onze inwoners. En we zijn realistisch en open; er zijn ook nadelen en het levert soms dilemma's op."

In de communicatie hanteren we de algemene strategie "vertel wat je doet en waarom je het doet". De visie/ het handelingskader is daarbij leidend.

8 RANDVOORWAARDEN & RISICO'S

Programmatisch werken is nog niet breed geïmplementeerd binnen de gemeente Hardenberg. Be-doeld neveneffect van dit programma is om daarin te leren. Daar wordt in geïnvesteerd door voorbeel-den te delen en op casusniveau tijd te nemen voor het gesprek over taak- en verantwoordelijkheids-verdeling.

De onderstaande risico's zijn onderkend bij de start van het programma. Gedurende het programma en de onderliggende projecten worden deze risico's bewaakt, en erop geacteerd.

Risico	Kans	Impact	Actie	Actiehou-der
Veranderende wet- en regelge-ving vanuit het Rijk.	H	M	Vertalen naar handelingskader Har-denber	PM
Onvoorziene toe- of afname in vluchtelingen- en migratiestro-men			regie nemen en voorbereiden besluit-vorming wanneer nodig	PM
Niet werken volgens VTB	H	G	consequent toepassen, uitleggen en zichtbaar maken (scherp in wie moet weten, adviseren, beslissen)	PM
Klem of hiaten tussen lijn en pro-gramma	H	G	tijd nemen en investeren in program-matisch werken	PM en CMT
Verandering politieke klimaat	M	M	Herbevestigen / herijken handelings-kader Hardenberg	PM en stuur-groep
Financiën	L	H	Inzicht krijgen en volgen reguliere P&C-cyclus	PM en op-drachtge-ver
Capaciteit	H		Zonodig uitbreiding, inhuur, fasering of prioritering	CMT
Maatschappelijke onrust	M	G	Open en zorgvuldige communicatie, heldere eenduidige lijn in verant-wordelijkheid en standpunten ge-meente	communi-catie, PM, CMT

9 BIJLAGE: SCF Vluchtelingenopvang

Vluchtelingenopvang | Communicatiestrategie

Versie: 28 september 2023

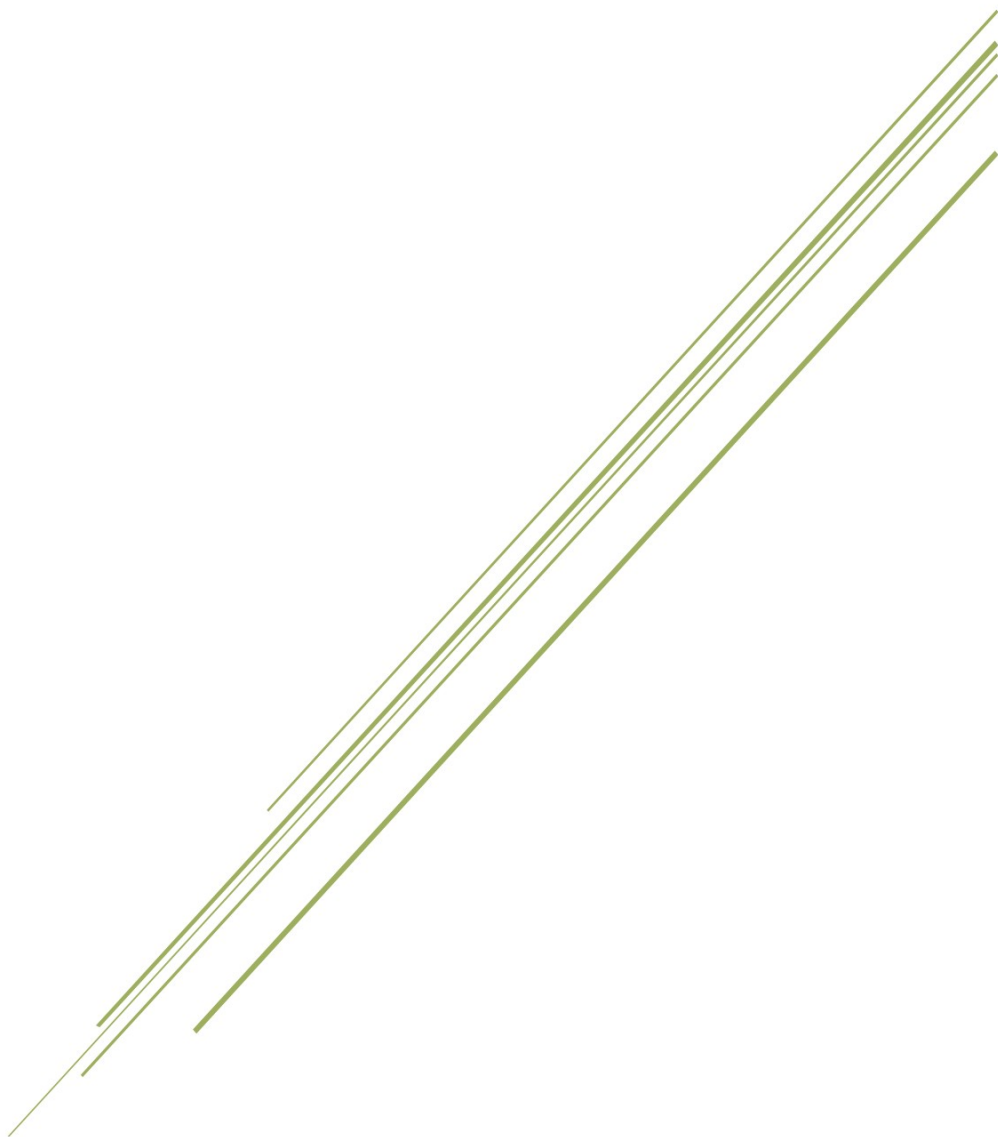

Interne situatie - De gemeente staat aan de lat voor meerdere taken en opgaven rondom vluchtelingen - De taken lijken structureel te worden zijn. - Tot begin 2023 is vanuit een crisisstructuur zorgopdragen voor de opvang van Oekraïners en crisisonderzoek voor asielzoekers, met de burgemeester aan het roer en een kleine groep ambtenaren, - In de organisatie is aandacht gevraagd voor de noodzaak de crisisonderzoek door te ontwikkelen naar een reguliere organisatie. - Het college van B&W besloot in juni 2023 om een programma in te richten en een programmamanager aan te stellen. Het programma is gestart. - Een aantal taken/werkzaamheden zijn al belegd in de organisatie. Sommige taken zijn nieuw. - Er kan nog steeds een crisissituatie ontstaan waarbij de gemeente snel opvangplekken regelt.	
Visie Het vluchtelingenvraagstuk is er. We zijn er voor alle inwoners. Ook vluchtelingen die (tijdelijk) onze hulp nodig hebben. We hebben er allemaal mee te maken. We nemen onze verantwoordelijkheid en leveren een bijdrage. Maar we zijn ook realistisch over de gevolgen en dat er zaken mis kunnen gaan.	
Ambitie Waar staan we voor (kernwaarden)? - Samen & gelijkwaardigheid - Wederzijds vertrouwen - Openheid & eerlijkheid - Trots - Duidelijkheid & daadkracht Waar gaan we voor (kernopdracht)? - het vluchtelingenvraagstuk is van ons al eenmaal, we willen samen tot oplossingen komen. - we maken gebruik van de kracht van de samenleving (participatie). - we vertellen wat we doen en het eerlijke verhaal, ook als het misgaat, met oog voor de gevoelens in de samenleving. - we delen dilemma's en leggen uit hoe en waarom we tot besluiten zijn gekomen. - we luisteren en blijven in gesprek.	
Externe situatie - Samenleving: verdeeldheid, tegenstellingen worden groter, vrouwen in overheid neemt toe. - Inwoners verwachten aan de voorhand betrokken te worden bij plannen van de gemeente en een eerlijk verhaal. - Draagvlak (acceptatie) in de samenleving dreigt steeds meer af te brokkelen, met name voor asielzoekersopvang. - Weerstand in buurten waar opvanglocaties moeten komen (inruim) - De opvang van Oekraïners wordt meer geaccepteerd dan de opvang van asielzoekers - Gebeurtenissen in andere gemeenten of Nederland dragen bij aan het beeld dat inwoners hebben. - Een groep asielzoekers uit het AZC Hardenberg veroorzaakt overlast of is crimineel. - De gemeente is afhankelijk van landelijke keuzes (spreadingswet) - De asielzoekers lopen vast. - Omrust in het politieke landschap. - Het COA wordt gezien als verlengstuk van het Rijk. Vrouwen in de overheid heeft z'n weerslag op het COA.	

Stakeholders/Doelgroepen Interne - Gemeenteraad - Gemeentebestuur - Betrokkenen in ambtelijke organisatie (Werk & Inkomens, publieksdienst, OOV, communicatie, MD Beld, enz.) - Niet-betrokkenen in ambtelijke organisatie Externe: - Alle inwoners van de gemeente Hardenberg - Plaatselijk Belangen - De Sluis - Vrijwilligersorganisaties - Werkgevers	
Accountability - Het college van B&W neemt samen verantwoordelijkheid voor het integrale vluchtelingenvraagstuk. - Communicatie namens college vanuit burgervaderrol. Offinga - Collegedelen zijn vanuit hun portefeuille verantwoordelijk voor de aanpak van het vluchtelingenvraagstuk en woordvoerder op de volgende onderwerpen: - Acute crisisonderzoek: Offinga - Bestaande crisisonderzoek vluchtelingen: vacant (Offinga) - Reguliere opvang in azc: vacant (Offinga) - Tijdelijke opvanglocaties Oekraïners ontbreken: Breda - Huusvesting statushouders: Breda - Buitenkwartier: vacant (Offinga) - Begleiding vluchtelingen: vacant (Offinga) - Onderwijs: Ten Kate - Werk & Inkomens: vacant	
Aanpak - We werken met een heldere kernboodschap voor het integrale vluchtelingenvraagstuk. - We communiceren regelmatig over de voorgang door verhalen uit de praktijk te vertellen, ook intern. Dit werken we uit in een communicatiekalender. - Per onderwerp maken we een plan van aanpak, passend binnen deze communicatiestrategie. - Kernboodschap - doelloopgericht aanpak met communicatie- en participatiemomenten	
Bronnen Geld Om verhalen te vertellen over het vluchtelingenvraagstuk is budget nodig (voor creatie van middelen) Per onderwerp is een budget nodig om de communicatie en participatie uit te voeren. Capaciteit - We zien dit als reguliere taak van de gemeente. Dit legt een belang op de reguliere capaciteit binnen team communicatie. Dit vraagt om prioritering van werkzaamheden en het kan betekenen dat we keuzes moeten maken. - De communicatieadviseur RD/OOV (Slooper) houdt zich bezig met: burgersadertol, acute crisisonderzoek, tijdelijke opvanglocaties Oekraïners, huusvesting statushouders, openbare orde en veiligheid. - De communicatieadviseur MD (Goffin) houdt zich bezig met: crisisonderzoek vluchtelingen, reguliere opvang in azc, begeleiding vluchtelingen, Buitenkwartier, onderwijs, werk & inkomens.	

VANUIT BASIS IN HARDENBERG RICHTING EEN BESTENDIG BESTAAN

Uitgangspunten voor handelen in het vluchtelingen- en
migratievraagstuk

Gemeente
Hardenberg

Januari 2024

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doel handelingskader	2
2. HANDELINGSKADER	2
2.1 Aanknopingspunten	2
2.2 Context	3
2.3 Opgave	5
2.4 Uitgangspunten voor handelen (handelingskader)	6
3. TOEPASSING HANDELINGSKADER	7
3.1 Basis voor een bestendig bestaan	7
3.2 Participatie	8
3.3 Draagkracht en draagvlak samenleving	9
3.4 Financien	10
3.5 Lobby	10
BIJLAGE 1: Begrippenlijst	11

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Ontwikkelingen in de wereld (klimaat en oorlog) en in Nederland (krapte woningmarkt, vastlopende asielketen, krapte arbeidsmarkt) maken de context waarin we als gemeente Hardenberg onze verantwoordelijkheid nemen in de opvang van mensen die dat nodig hebben, zeer onvoorspelbaar. Dit was ook wat de gemeenteraad constateerde in het debat over de perspectiefnota 2024. De raad was tegelijkertijd duidelijk dat het niet betekent dat het ons als gemeente maar “overkomt”. Ookal hebben we geen invloed op het vraagstuk zelf, we kunnen wel zelfbewust bepalen hoe we ermee omgaan. Zodat we duidelijk, herkenbaar en betrouwbaar zijn naar onze inwoners, de mensen die we opvangen en de maatschappelijke partners die daar in Hardenberg een belangrijke rol in spelen.

Een ander punt dat de gemeenteraad bij de behandeling van de perspectiefnota naar voren bracht is de behoefte om het vraagstuk integraal te benaderen. De opvang van vluchtelingen en migratie komt terug onder de thema's brede welvaart, veiligheid, jeugd & onderwijs, woningbouw en het sociaal domein.

Het informatieniveau onder raadsleden en onder inwoners verschilt. Het is complexe materie waarin verschillende begrippen¹ worden gebruikt en wettelijke kaders of regels van toepassing zijn. Ook is niet altijd voor iedereen duidelijk welke rol de gemeente heeft of neemt en waarom.

Het college heeft toegezegd om een richtinggevend document op te stellen dat duidelijk maakt welke vraagstukken er spelen rondom vluchtelingen en migratie en hoe we *als gemeente* (raad, college, ambtelijke organisatie) daarin handelen.

1.2 Doel handelingskader

We nemen onze verantwoordelijkheid voor het opvangen van mensen op een manier die past bij Hardenberg. We willen in control komen en een integrale afweging bevorderen, waarbij ook de impact op onze inwoners en beleidsthema's als wonen, onderwijs, zorg en werk meewegen. Het vraagstuk is complex, overvalt ons op momenten en vraagt afwegingen op basis van feiten waarbij we rekening houden met de emoties die het onderwerp soms oproept. Het draagvlak onder inwoners is de basis voor een goede opvang en integratie. Daarvoor is het van groot belang dat we als gemeente de randvoorwaarden daarvoor scheppen en er serieus en zorgvuldig mee omgaan. Het vraagt dat we duidelijk en transparant zijn in de opgave waar we voor staan en vanuit welke visie we deze willen aanpakken. Ook als zaken anders lopen dan verwacht.

Daarom schetsen we in dit document de context, hoe de gemeente Hardenberg daarin staat en formuleren we uitgangspunten voor ons handelen. Van daaruit bepalen we prioriteiten en maken we afwegingen. Zo houden we regie en zijn we voorspelbaar en betrouwbaar naar onze inwoners. Er is draagkracht in onze gemeente in de vorm van ruimte, middelen, ondernemerschap en voorzieningen. Het draagvlak vraagt onze voortdurende aandacht.

2. HANDELINGSKADER

2.1 Aanknopingspunten

Hardenberg kiest zelfbewust de opstelling dat het vluchtelingenvraagstuk niet een probleem van het Rijk is dat wij moeten oplossen. Het is onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Daarbij nemen we mede in ogenschouw dat:

¹ Zie bijlage 1 voor een begrippenlijst

- de draagkracht voor de opvang van vluchtelingen en statushouders in onze samenleving grenzen kent, en
- dat het Rijk naar verwachting met wetgeving zal bepalen welke opgaven gemeenten hebben als het gaat om de opvang van vluchtelingen.

Wij zullen uiteraard invulling geven aan wettelijk opgelegde taken. Als de maatschappelijke omstandigheden daartoe aanleiding geven, wegen we afzonderlijk en zorgvuldig af of we daarboven aanvullende maatregelen willen nemen.

2.2 Context

Als gemeente Hardenberg willen wij onze verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van het vluchtelingen- en migratievraagstuk. Om dit goed te kunnen doen is het belangrijk om de context en opgave te kennen.

Ervaringen, kennis en meningen op het onderwerp verschillen en rationele, maar ook emotionele argumenten spelen een rol. Er is op onderdelen een relatie met vraagstukken die breed voor onze inwoners gelden. Bijvoorbeeld de krapte op de woningmarkt die voor starters, spoedzoekers en andere aandachtsgroepen specifieke uitdagingen kent en waar wij als gemeente een rol in (willen) hebben. De krapte op de arbeidsmarkt is een uitdaging voor onze ondernemers en heeft een effect op ondersteunend beleid zoals zorg, welzijn, inburgering, onderwijs en vraagstukken rondom veiligheid.

Het ad hoc en sectoraal acteren van het rijk en het onvoorspelbare karakter van de vraagstukken, maken het soms moeilijk om over de consequenties tijdig en serieus in gesprek te kunnen gaan met onze inwoners, maatschappelijke partners en de omgeving. Het gesprek over de afwegingen die te maken zijn in algemene zin en wanneer het inwoners bij de concrete uitwerking direct raakt, vraagt verschillende vormen van communicatie. De impact van de huisvesting van groepen nieuwkomers voor direct omwonenden en betrokkenen kan groot zijn, wat specifieke zorgvuldigheid in de vorm, inhoud en timing vraagt.

Asiel

Dat er de afgelopen jaren voor een groot deel door gemeenten noodopvang van asielzoekers moest worden georganiseerd, heeft te maken met het vastlopen van de asielketen. De omvang en samenstelling van de asielinstroom verandert steeds en het huidige systeem kan niet op zulke veranderingen inspelen. Het stagneren van de doorstroming van asielzoekers met een vergunning (statushouders) naar de reguliere woningmarkt versterkt de stagnatie.

Met de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen (in 2020 tussen gemeenten, provincie en rijk vastgesteld) zijn afspraken gemaakt om dit vlot te trekken. Het doel is sneller duidelijkheid te verschaffen over de kansrijkheid van een aanvraag en er zijn afspraken gemaakt om de overgang van asielopvang naar huisvesting en integratie in de gemeenten te verbeteren. Daarnaast wordt een verschil gemaakt in typen opvanglocaties:

- gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties (GVL's): middelgrote locaties waar asielzoekers de procedure beginnen en de ketenpartners samen onder één dak werken;
- satellietlocaties; locaties die dienen als ventiel voor GVL's en voor opvang van specifieke groepen;
- regionale opvanglocaties (ROL): locaties waar asielzoekers met een kansrijke aanvraag en vergunninghouders een start kunnen maken met integratie dichtbij de gemeente van uiteindelijke huisvesting.

Daarbij zouden op al die locaties flexibele opvangvormen mogelijk zijn. Dat betekent dat op een opvanglocatie naast asielzoekers en vergunninghouders ook andere groepen woningzoekenden - gelijktijdig of na elkaar – kunnen worden ondergebracht. Denk bijvoorbeeld aan spoedzoekers, studenten, jongeren of arbeidsmigranten.

Oekraïense ontheemden

De opvang van Oekraïense ontheemden valt per maart 2022 onder de noodwet waarin gemeenten (burgemeesters) de opvang op zich hebben genomen. Onderlinge afspraken hebben geleid tot een verdeling van de taak (in aantallen ontheemden) over regio's en gemeenten.

De regeling tijdelijke bescherming Oekraïne loopt tot maart 2025. De rijksoverheid spant zich in om de opvang (materieel en immaterieel) op termijn door het COA te laten verrichten. Wanneer en of dit daadwerkelijk gaat gebeuren, is nog onduidelijk. Er wordt op rijksniveau gewerkt aan een lange termijn visie voor de opvang van Oekraïense ontheemden, waarbij ook rekening gehouden wordt dat er een (grote) groep is die in Nederland wil blijven. Realistisch is om uit te gaan van een lange (overgangs-)periode waarin gemeenten aan de lat blijven staan voor huisvesting en ondersteuning.

Statushouders

De taakstelling voor huisvesting statushouders is een wettelijke plicht voor gemeenten, de provincie is toezichthouder op de uitvoering. De gemeente krijgt halfjaarlijks een taakstelling toegewezen van het Rijk, onderdeel daarvan is een taakstelling voor de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) met een vergunning. Daarnaast is de nieuwe Wet Inburgering op 1 januari 2022 in werking getreden. Gemeenten hebben nu een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn. Het doel is dat mensen zo snel mogelijk meedoen in Nederland en dat ze daarnaast zo snel mogelijk werk vinden.

Arbeidsmigranten

Hardenbergse bedrijven hebben een vraag naar arbeidskrachten. Tussen 2006 en 2021 is het aantal arbeidsmigranten in Nederland verviervoudigd². Er is overwegend een slechte beeldvorming rondom arbeidsmigranten. Vaak wordt gevreesd voor grote groepen arbeidsmigranten in te kleine en slechte woonruimten, overlast en/of ondermijning. Dit terwijl er ook veel goede voorbeelden zijn. De gemeente heeft een verantwoordelijkheid voor een goed werk- en verblijfsklimaat, ook van arbeidsmigranten. Werkgevers en uitzendorganisaties hebben daarin ook een belang en verantwoordelijkheid. Hardenberg werkt op het gebied van economische ontwikkeling en arbeidsmarkt samen in de regio. Vanuit dit perspectief en op dit niveau werken we de voorwaardenstellende en handhavende rol die we hebben verder uit.

Gemeente en regio

De tekorten op de arbeidsmarkt hebben ook een effect op de uitvoering van het ondersteunend beleid zoals zorg, welzijn, inburgering, onderwijs en vraagstukken rond veiligheid. Het is een grote uitdaging om hiervoor voldoende personeel te vinden. Voor de gemeente zelf en voor de maatschappelijke partners die hier een rol in vervullen.

Naast een lokale aanpak wordt er binnen de regio IJsselland via de Regionale Regietafel Vluchtelingen IJsselland (RRVIJ) afstemming tussen de gemeenten georganiseerd over de gezamenlijke opgave op het gebied van vluchtelingen. Daarnaast bereidt zij waar nodig besluiten voor en geeft advies aan de Provinciale Regie Tafel Asiel (PRT), welke vanuit de Flexibiliseringsagenda een rol heeft in het realiseren van de getalsmatige opvang-opgave. Vanuit de provinciale regietafel wordt gewerkt aan afspraken met het ministerie van Veiligheid en Justitie en het COA op rijksniveau om in control te komen op de opgave in Overijssel. Om als gemeenten aan onze opgave te voldoen bestaat er een grote afhankelijkheid van het rijk, het COA en solidariteit onderling. In het "Bestuurlijk Arrangement" willen we daarover concrete afspraken maken.

² Actuele en exacte cijfers voor Hardenberg hebben we niet.

2.3 Opgave

Als we naar de middellange termijn kijken (2024 en 2025) zien we in de meerjarenprognose van het kabinet voorsnog geen daling van de instroom. En zelfs eerder een stijging. In combinatie met de krapte op de woning- en arbeidsmarkt zien we de opgave in samenhang met die van al onze inwoners op het gebied van de woningmarkt en de huisvesting en ondersteuning van doelgroepen.

Opgave vluchtelingen

De opgave voor de opvang van verschillende doelgroepen wordt per regio opgepakt. In onderstaande tabel is de verdeling van de opgave en de realisatie voor IJsselland en Hardenberg opgenomen. Met de kanttekening dat het een momentopname is van begin december 2023.

	IJsselland				Hardenberg	
	Opgave 1-1-2024	Opgave 1-1-2025	Realisatie op dit moment	Realisatie op 1-1-2025	Opgave per 1-1-2024	Realisatie op dit moment
Oekraïne	3.998	3.998	3.557	3.479	572	200
Asiel (regulier, noodopvang, tijdelijke gemeentelijke opvang)	2.250	2.250	2.280	1.683*	700 100	700 regulier 100 noodopvang
AMV asiel	112	250	252	0	Op IJssellandse schaal voldaan	

* In dit getal is geen noodopvang Hardenberg opgenomen (nu 100)

Op dit moment is er geen evenredige taakstellende verdeling van asielopvang in Nederland en in de regio's. Er zijn regio's en gemeenten die een veel grotere (reguliere) bijdrage aan de opgave doen, gemeenten die niet bijdragen en regio's die veel minder bijdragen. De draagkracht van de ene regio wordt zwaarder belast dan de andere en dat tast het draagvlak aan. Het doel van de Flexibiliseringsagenda is dat er wel een evenredige verdeling komt³. Gemeenten kunnen daarbij onderling afspraken maken over samenwerking in de regio. Het betekent dat er een regionale afhankelijkheid zit in hoe zich dit ontwikkelt.

Een bijkomend voordeel van een evenredige verdeling is dat asielzoekers in de eigen regio kunnen uitstromen wanneer zij een status krijgen. Dat betekent dat zij tijdens hun asielprocedure kunnen investeren in hun integratie. Dit is het idee achter de Regionale Opvanglokaties (ROL) waarin kansrijke asielzoekers direct in hun bestaan in Nederland kunnen investeren en daarin begeleid kunnen worden.

Hardenberg neemt nu een belangrijk deel van de opvang van asielzoekers in IJsselland voor haar rekening. Om draagvlak te behouden voor het standpunt om ook in de toekomst haar bijdrage daarin te nemen, is Hardenberg een voorstander van een spreidingswet, of een ander instrument waarmee de opgave over alle gemeenten (regio's) in Nederland wordt verdeeld. Ook steunt Hardenberg het idee om te zorgen dat kansrijke asielzoekers direct in staat worden gesteld serieus te investeren in hun integratie. En dat we onze begeleiding en middelen direct kunnen inzetten voor mensen die als statushouder in Hardenberg of omgeving zullen uitstromen. Met de pilot

³ Het instrument dat op dit moment ter besluitvorming voorligt is de spreidingswet.

Buitenkwartier doen we daarin leerervaringen op. We volgen daarbij met interesse de ervaringen van de gemeente Zwolle in haar pilot van een Regionale Opvang Lokatie.

Opgave statushouders

Twee keer per jaar krijgen gemeenten een taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Deze taakstelling wordt opgeteld bij het saldo van het vorige half jaar. Dus als een gemeente in een half jaar meer mensen heeft gehuisvest dan nodig, dan wordt dat van de volgende taakstelling afgetrokken. Als er een half jaar niet aan de taakstelling is voldaan, dan wordt het saldo opgeteld bij de nieuwe taakstelling. De opgave voor statushouders is wel evenredig verdeeld over Nederland en de regio's. Ook bij deze opgave is onderlinge uitwisseling mogelijk. In onderstaande tabel is de opgave voor IJsselland en Hardenberg vanaf 1 januari 2024 opgenomen. Daarin is het saldo van 2023 verwerkt.

	IJsselland	Hardenberg
Statushouders	576	91
AMV status	123	14

Bij het realiseren van de taakstelling is Hardenberg afhankelijk van de 'koppeling' door de IND van mensen met een vergunning aan onze gemeente. Dat proces stagneert soms. De toewijzing van woningen gebeurt door Vechtdal Wonen en wordt natuurlijk beïnvloed door de grote vraag naar sociale huurwoningen in het algemeen. Daarnaast is de gezinssamenstelling een factor die meespeelt bij het behalen van de doelstellingen. Voor zeer grote gezinnen is lastig passende huisvesting te vinden. De laatste tijd zien we dat de procedure voor gezinshereniging stagneert. Daardoor moeten we relatief veel alleenstaande statushouders (tijdelijk) plaatsen.

Toekomst Oekraïense ontheemden onzeker

Er wordt landelijk nagedacht over de verwachtingen met betrekking tot Oekraïense ontheemden na het vervallen van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne (RTB) op 4 maart 2025. Onderzoekers tonen nu al aan dat ongeveer 50% van de mensen aangeven niet terug te willen. Er is nog geen wettelijk kader waaronder de Oekraïense ontheemden vallen wanneer zij niet meer onder de RTB vallen. Dat zou betekenen dat mensen in de asielpcedure komen. Tenzij er bijvoorbeeld gekozen wordt voor een "generaal pardon", waardoor de mensen die willen blijven een status krijgen. We zijn afhankelijk van landelijke wetgeving en beleid om de betekenis voor onze gemeentelijke taak te kunnen duiden.

2.4 Uitgangspunten voor handelen (handelingskader)

De opvang en integratie van vluchtelingen en migranten in Nederland is een maatschappelijke opgave waar Hardenberg haar verantwoordelijkheid in wil nemen. Randvoorwaardelijk daarvoor is dat we onze samenleving niet overvragen en dat onze bijdrage in verhouding staat tot de bijdrage van andere gemeenten en regio's.

We willen betrouwbaar zijn naar al onze inwoners en willen meer controle op het vraagstuk.

Daarvoor vinden wij de vernieuwing van het asielsysteem zoals bedoeld in de Flexibiliseringsagenda van groot belang.

De basis voor de uitgangspunten van dit handelingskader zijn bestaande visies en nota's zoals deze door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Uit deze documenten zijn kenmerkende eigenschappen van Hardenberg samengevat:

Hardenberg is een gemeente gericht op groei en ontwikkeling. De gemeente kent een goed voorzieningenniveau en wil dat voor de toekomst in stand houden. Daarbij is Hardenberg zich bewust

van de streekfunctie die zij heeft. Hardenberg kenmerkt zich door ondernemerschap, pragmatisme en een participatieve samenleving met een nadrukkelijk sociale identiteit.

Uit het voorgaande leiden we de volgende uitgangspunten af die we hanteren in het oplossen van vraagstukken of bereiken van ambities. Dit is ons handelingskader:

1. Hardenberg biedt vluchtelingen en migranten een basis voor een bestendig bestaan. We vangen mensen op. Daarbij hebben we te maken met verschillende juridische kaders.
2. Participatie in werk, verenigingsleven en actieve deelname in het samen-leven hoort erbij. We begeleiden en investeren erin mensen op weg te helpen. Dat is in Hardenberg voor niemand vrijblijvend.
3. We doen dit vanuit de draagkracht van de Hardenbergse gemeenschap en haar (gemeentelijke) organisatie(s). Het draagvlak in de samenleving vraagt voortdurende aandacht.
4. De financiële middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt, moeten toereikend zijn.

3. TOEPASSING HANDELINGSKADER

De uitgangspunten geven richting, die concreet wordt in ons handelen. Daarom werken we in dit hoofdstuk de betekenis voor een aantal opgaven die we nu hebben in Hardenberg uit.

3.1 Basis voor een bestendig bestaan

Het bieden van een bestendig bestaan vertalen wij op de volgende wijze naar onze activiteiten de komende tijd:

- Veiligheid is een belangrijke basis voor een bestendig bestaan voor al onze inwoners. De opvang van groepen nieuwkomers leidt soms tot zorgen en overlast, ook dat is onderdeel van onze opgave. Op rijksniveau wordt ingezet op het versneld beslissen bij kansarme asielzoekers en in het organiseren van lik-op-stuk-beleid met snelrecht en specifieke locaties voor overlastgevende asielzoekers. Lokaal blijven we gebruik maken van de regeling die de inzet van extra BOA-capaciteit mogelijk maakt. In onze lokale aanpak zijn signalen en oplossingen van de omgeving erg belangrijk in het direct kunnen handelen op ongewenst gedrag of andere maatregelen te treffen die maakt dat nieuwkomers zich aanpassen aan de Nederlandse normen in de publieke ruimte. Daarvoor voeren we vooraf en regelmatig gesprekken met omwonenden om informatie en signalen op te halen en met elkaar oplossingen, (on)mogelijkheden en achterliggende gevoelens en/of overwegingen te bespreken. Dat doen we samen met bijvoorbeeld Vechtdal Wonen, de politie, COA en OM. Een voorbeeld is dat naar aanleiding van incidenten dit jaar straatcoaches zijn ingezet, die specifiek getraind zijn in het omgaan met en begeleiden van (jonge) asielzoekers buiten het AZC-terrein. In de brief naar de Tweede Kamer van 10 november 2023 geeft de staatssecretaris aan dat "...de inzet is om toezichtteams structureel in te zetten. [...] Dit heeft positief effect en willen we behouden". Hardenberg blijft lobby voeren om dit daadwerkelijk te behouden voor onze gemeente.
- Hardenberg bereidt zich voor op langdurige opvang van Oekraïense ontheemden. We willen de capaciteit van onze opvang naar een evenredig deel in de regio brengen. Daarvoor zoeken we op korte termijn extra locaties, liefst van enige omvang waar mensen zelfstandig hun huishouden kunnen voeren en voor langere termijn kunnen verblijven. De eerste gemeentelijke opvang is in maart 2022 snel ingericht. Omdat het einde van de oorlog niet in zicht is en de mensen al lange tijd in deze opvang verblijven, willen we de huisvesting van deze locaties optimaliseren. Regionaal vindt de coördinatie op de toewijzing van mensen plaats; zo humaan mogelijk, maar vooralsnog met als eerste prioriteit om zoveel mogelijk bedden te bezetten. Er is een

tekort aan opvangplekken waardoor het passen en meten is. Op het geheel aan locaties in Hardenberg willen we voor zover dat in deze situatie kan regie voeren op de plaatsing van bewoners t.b.v. een harmonieuze samenstelling.

- Door de krapte op de woningmarkt is de verwachting dat om aan de taakstelling te voldoen Vechtdal Wonen haar aanbod op korte termijn moet vergroten. Daarover gaat het College op korte termijn met Vechtdal Wonen in gesprek. Naast het inzetten van reguliere woningen kijken we naar het toevoegen van andere woonvormen. Bijvoorbeeld door ombouw van leegstaande kantoorpanden naar woningen of flex/modulaire woningbouw. We zullen de prestatieafspraken die we gemaakt hebben nauwlettend volgen. De inzet van dergelijke alternatieve woonvormen is niet specifiek voor statushouders, maar voor alle doelgroepen in de gemeente Hardenberg die problemen ondervinden van de woningkrapte.
- De gemeente Hardenberg realiseert zich dat zij na 2026 een opgave houdt voor de opvang van vluchtelingen. Dat vraagt een zorgvuldig proces voor het bepalen van omvang, vorm en locatie met alle betrokken partijen. Omdat het om reguliere opvang gaat, is de gemeenteraad het orgaan dat hierover een besluit moet nemen. Het college bereidt een raadsvoorstel voor (beoogd voor de zomer 2024) over hoe Hardenberg daar invulling aan kan en wil geven. Het college onderbouwt in het voorstel welke omvang, locatie en vorm zij voor Hardenberg passend en verantwoord vindt. Input uit de samenleving, de dilemma's en de afwegingen die gemaakt zijn, worden daarbij inzichtelijk gemaakt. Ook doet het college een procesvoorstel voor vervolggesprekken met en communicatie naar de samenleving. Dit communicatieplan voorziet in een gemeentebrede, vroegtijdige, periodieke, complete en consequente informatievoorziening. Daarbij maken we duidelijk waar ruimte is voor invloed en waar niet. Het beoordelen van de geschiktheid van de huidige locatie behoort tot de mogelijkheden.

3.2 Participatie

De begeleiding van mensen in participatie via werk, verenigingsleven en actieve deelname in het samen-leven vertalen wij op de volgende wijze in onze activiteiten:

- Er is veel te winnen als eerder kan worden gestart met begeleiding van asielzoekers. De ervaring met statushouders is nu dat na de asielprocedure eerst moet worden geïnvesteerd in "wat verloren is gegaan"; namelijk het zelf initiatief en verantwoordelijkheid kunnen nemen in het opbouwen van een leven in Nederland. Met de pilot Buitenkwartier experimenteren we in deze fase door (juridische) belemmeringen weg te nemen en investeringen die normaal gesproken in de inburgeringsfase worden gedaan naar voren te halen. Daarvoor maken we afspraken met het rijk over financiën, regelruimte, plaatsing en koppeling van kansrijke asielzoekers. Begin 2024 informeren we de raad over de aanpak van het project. Het doel is betere integratie, asielzoekers die meer verantwoordelijkheid nemen voor hun (leef-)omgeving en die bij het verkrijgen van een status direct kunnen doorstromen naar werk.
- De gemeente heeft een leidende rol in de inburgering. Taal is belangrijk, ook op de werkvloer en in het samen-leven. We stellen met de inburgeraar een persoonlijk inburgeringsplan op. Wet- en regelgeving kan soms behoorlijk instrumenteel dwingend zijn. Hardenberg kiest voor pragmatisme; taalontwikkeling en integratie vindt plaats door deelname aan de samenleving, dat staat voorop in het traject. Taal- en inburgeringsonderwijs zijn daaraan ondersteunend.
- Ook Oekraïense ontheemden hebben ondersteuning en in een aantal gevallen leefgeld nodig. De dienstverlening doen we vanuit de bestaande processen op het gebied van Werk & Inkomen. In 2024 wordt deze doelgroep door de ingebruikname van nieuwe locaties met ongeveer 500 mensen uitgebreid. We zullen verantwoord sturen op de extra reguliere capaciteit die dat vraagt. De afgelopen periode hebben we goede ervaringen met de

begeleiding door de beheerders van de Stuw. Dat willen we blijven inzetten op de locaties waarin mensen in zelfstandige units verblijven.

- Kinderen van asielzoekers, Oekraïense ontheemden en migranten met een status hebben in Nederland recht op onderwijs. We hebben als gemeente de wettelijke taak om in onderwijshuisvesting te voorzien. Op dit moment wordt het primair onderwijs aan nieuwkomers gegeven op de school OpStap in het AZC. Het voortgezet onderwijs wordt aangeboden aan de nieuwkomers in de Taalschool (ISK) in Hardenberg. Beide locaties hebben ruimtegebrek en kunnen de groei van het aantal leerlingen niet/moeilijk opvangen. Met de uitbreiding van het aantal Oekraïense ontheemden die in Hardenberg worden gehuisvest, zal dit op korte termijn een groter probleem worden. Samen met betrokkenen (waaronder scholen en COA) wordt een voorstel voorbereid voor oplossingen. We willen kinderen daarbij stimuleren in hun leerproces om onderdeel uit te maken van de Nederlandse samenleving.

3.3 Draagkracht en draagvlak samenleving

Het centraal stellen van de draagkracht en het draagvlak in de samenleving vertalen wij op de volgende wijze naar onze activiteiten:

- Bij de zoektocht naar locaties voor de opvang van Oekraïners hanteren we een vast stramien:
 - We roepen de samenleving (inwoners, plaatselijk belangen) op om met ons mee te denken en mogelijke locaties aan te dragen. Ondertussen kijken we ook zelf welke locaties geschikt zijn.
 - We beoordelen of aangeboden locaties geschikt zijn. Dat doen we in overleg/afstemming met de eigenaar. Verder communiceren we hier nog niet over.
 - Wanneer een locatie geschikt/kansrijk is, nemen we de volgende stappen binnen 24 uur: voorgenomen besluit college, informeren raad (mondeling), informeren direct omwonenden (persoonlijk), informeren plaatselijk belang (persoonlijk), informeren omgeving (brief), daarna brede communicatie via de gemeentelijke kanalen en pers.
 - Verdiepend onderzoek, nauwe afstemming en direct persoonlijk contact met betrokkenen (waaronder omwonenden)
 - Definitieve besluitvorming door college. Dan opnieuw communicatie in dezelfde volgorde.
- We zijn duidelijk dat bij het einde van de bestuursovereenkomst met het COA over het AZC Heemerveen, de maatschappelijke en bestuurlijke opgave voor de opvang van asielzoekers in Hardenberg blijft. Ook geven we aan hoe we als gemeente hierin staan en dat Hardenberg haar verantwoordelijkheid in de opvang van asielzoekers ook na 2026 (evenredig) wil blijven nemen. Zie voor proces voor besluitvorming 3.1.
- Rond alle locaties waar asielzoekers, arbeidsmigrantten of Oekraïense ontheemden in groepsverband worden opgevangen, zijn de signalen van omwonenden belangrijk voor goed beheer en het kunnen oplossen van knelpunten of onduidelijkheden. Daarom zorgen we bij elke locatie voor een direct benaderbare contactpersoon en organiseren we periodiek overleg met omwonenden.
- We gaan mensen informeren over het vluchtelingenvraagstuk en de betekenis voor Hardenberg. Daarbij hebben we aandacht voor de verschillende doelgroepen en regelgeving, wie waarover gaat (raad, college, anderszins), de wettelijke taken die we hebben en de bestuurlijke verantwoordelijkheid die we nemen. Ook laten we zien wat er in het maatschappelijk veld in Hardenberg gebeurt. We zijn duidelijk over de opgave en open over de dilemma's en dingen die misgaan of wat we niet kunnen garanderen. Onderwerpen als verschillen in doelgroepen, tegengestelde meningen of de positie van en de betrouwbaarheid van ons als overheid maken onderdeel uit van de communicatie. Na de vaststelling van dit handelingskader door de gemeenteraad, voeren we een

communicatieplan uit. Daarin maken we de context, de opgave en hoe Hardenberg wil handelen op verschillende manieren en momenten duidelijk.

3.4 Financien

Alle werkzaamheden op het thema Vluchtelingen en Migratie voeren we uit binnen de financiële kaders die het Rijk daarvoor stelt. Dat vertalen wij naar de volgende activiteiten de komende tijd:

- De planning, begroting en verantwoording van werkzaamheden m.b.t. vluchtelingen en migratie die worden uitgevoerd als reguliere taken vindt plaats onder de verschillende begrotingsthema's (zoals in perspectiefnota en begroting 2024). Het onderscheid tussen reguliere en incidentele taken is niet altijd scherp te maken. Dat betekent dat fluctuatie in doelgroepen (aantallen, werkvoorraad) en de inzet van specifieke uitkeringen voor reguliere taken gemonitord worden.
- Voor de werkzaamheden die niet toe te wijzen zijn aan een "reguliere begrotingstaak", zal er per doelgroep/ opgave een overzicht bij worden gehouden ('taakstellingen', aantallen en financiën). Daarvoor richten we een (financiële) administratie in. Van daaruit sturen we op het aanvragen en verantwoorden van de verschillende incidentele en specifieke uitkeringen. De inzet van Hardenberg is om zoveel mogelijk duurzame en humane opvang en ondersteuning te bieden. Het rijk heeft geen samenhangend en langjarig beleid hierop en ook de financiële compensatie fluctueert. We communiceren tijdig naar de raad welke financiële risico's we zien en welke mogelijke maatregelen Hardenberg kan treffen.
- De opvang van Oekraïense ontheemden door gemeenten vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de burgemeesters onder Staatsnoodrecht. Naar verwachting wordt op 1 januari 2024 het Staatsnoodrecht vervangen door de Tijdelijke wet ontheemden uit Oekraïne. Dit maakt dat er andere eisen worden gesteld om aan de rechtmatigheid van uitgaven te voldoen. In de realisatie van locaties en het beheer ervan werken we toe naar het toepassen van ons reguliere financiële en inkoopbeleid. In de weg daar naartoe zullen in sommige gevallen omwille van de snelheid van handelen nog administratieve reparatiewerkzaamheden nodig zijn. Daarover zullen we helder communiceren naar de raad.

3.5 Lobby

De gemeente voert voor het zomerreces een actieve lobby richting het Rijk om ervoor te zorgen dat de belangen van een plattelandsgemeente zoals Hardenberg worden meegenomen. Eén van die belangen is dat het aantal mensen dat de gemeente Hardenberg al opvangt, wordt meegenomen in de vaststelling van "evenredige opvang" door het Rijk.

BIJLAGE 1: Begrippenlijst

	Uitleg/omschrijving
Asielzoeker	Een vreemdeling die zijn land heeft verlaten en die in Nederland een asielaanvraag heeft ingediend en wacht op de beslissing van de overheid. Zolang de asielprocedure loopt, hebben asielzoekers het recht om in het land te blijven.
Vluchteling	Een vluchteling is zijn land van herkomst ontvlucht vanwege gegronde vrees voor vervolging wegens ras of nationaliteit, godsdienst, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep. Een vluchteling kan in eigen land geen bescherming krijgen van de overheid tegen deze vervolging of de overheid is verantwoordelijk hiervoor.
(Binnenlands) ontheemde	Iemand die op de vlucht is in eigen land. Iemand vlucht vanwege oorlog en vervolging, maar steekt geen landsgrens over. Deze mensen zouden door hun eigen overheid beschermd moeten worden maar in de praktijk is dit vaak niet het geval.
Oekraïense ontheemden	Oekraïense ontheemden hebben een status die afwijkt van die van asielzoekers en vluchtelingen, aangezien zij in Nederland verblijven op grond van de EU-Richtlijn Tijdelijke Bescherming.
Statushouder	Als een vluchteling asiel heeft aangevraagd en dit is goedgekeurd door de IND, wordt hij of zij ook wel een statushouder genoemd. Dit is dus een asielzoeker met een (tijdelijke) verblijfsvergunning.
Nederlander	Als iemand 5 jaar met een asielvergunning in Nederland heeft gewoond en goed is geïntegreerd (oftewel: Nederlands spreekt en een beetje thuis is in de Nederlandse samenleving) dan kan hij of zij de Nederlandse nationaliteit aanvragen. Als dat lukt, dan krijgt deze persoon een Nederlands paspoort.
Vreemdelingen	Een vreemdeling is iemand zonder de Nederlandse nationaliteit. In Nederland wonen ook buitenlanders die niet de Nederlandse nationaliteit hebben maar die bijvoorbeeld gevraagd zijn hier te werken, of die verliefd zijn geworden op iemand die hier woont. Deze 'andere' vreemdelingen vragen geen bescherming (oftewel asiel) van de overheid aan en worden daarom geen asielzoekers genoemd. Deze mensen hebben wel een vergunning nodig om hier te wonen en ook die wordt door de IND verwerkt.
AMV (alleenstaande minderjarige vluchteling)	Minderjarigen (jonger dan 18 jaar) die alleen of samen met andere kinderen of 'vreemde' volwassenen naar Nederland komen en hier asiel aanvragen. Een AMV waarvan er bepaald is dat die bescherming nodig heeft, krijgt een verblijfsvergunning. Net als een volwassen asielzoeker. AMV's krijgen een voogd tot ze 18 jaar zijn of weggaan uit Nederland. Nidos is de onafhankelijke instelling die de voogdijtaak en begeleiding voor AMV's uitvoert.
Migrant	Een migrant verlaat zijn of haar land doorgaans op vrijwillige basis. Indien de migrant zou willen, kan hij of zij veilig terugkeren naar het land van herkomst. Veruit de meeste migratie verloopt via reguliere routes met geldige reisdocumenten en studenten- en werkvisa.
Spoedzoekers	Mensen die door uitzonderlijke situaties per direct op zoek zijn naar onderdak.

Spreidingswet	Het wetsvoorstel gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (spreidingswet) is aangenomen door de Tweede Kamer. Het doel is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielzoekers over gemeenten. Gemeenten kunnen worden gedwongen hun bijdrage te leveren in het opvangen van asielzoekers, eventueel in samenwerkingsverband.
Flexibiliseringsagenda	De Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen (in 2020 tussen gemeenten, provincie en rijk vastgesteld) is een samenwerking voor een vernieuwd asielsysteem. Het doel is sneller duidelijkheid te verschaffen over de kansrijkheid van een aanvraag en een verschil te maken in typen opvanglocaties. Daarnaast zijn afspraken gemaakt om de overgang van asielopvang naar huisvesting en integratie in de gemeenten te verbeteren.
Taakstelling	De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar hoeveel vergunninghouders gemeenten een plaats moeten geven om te wonen. Dit aantal staat in de taakstelling voor huisvesting vergunninghouders. De verdeling over gemeenten hangt af van hoeveel mensen er in een gemeente wonen.
Staatsnoodrecht	Het staatsnoodrecht regelt het handelen van de overheid in noodsituaties. Het biedt de grondslag voor de verschillende noodmaatregelen die door het bestuur kunnen worden ingezet om (dreigende) crises te bezweren. Buiten bestaande wetgeving om.
Inburgeringsplichtig	Of mensen bij langdurig verblijf in Nederland moeten inburgeren, hangt onder meer af van hun nationaliteit. Inburgeren betekent dat men de taal moet leren spreken en de Nederlandse samenleving leren kennen. Het is de bedoeling dat men zo snel mogelijk economisch zelfstandig wordt. Daarom moeten mensen met een inburgeringsplicht een inburgeringsexamen of een staatsexamen Nederlands doen.
Prestatieafspraken	Gemeenten, woningcorporaties en huurdersorganisaties maken op gelijkwaardige basis afspraken over de volkshuisvestelijke opgave in hun gebied. Deze afspraken leggen zij vast in zogenoemde prestatieafspraken. In de Woningwet is een proces vastgelegd rondom het maken van de prestatieafspraken.

Aan de gemeenteraad van Hardenberg
Postbus 500
7770 BA Hardenberg

Postadres Postbus 500
7770 BA Hardenberg
Bezoekadres Stephanuspark 1
7772 HZ Hardenberg
Internet www.hardenberg.nl
Telefoon 14 0523

Uw kenmerk

Zaaknummer 627447

Behandeld
door

Hardenberg, 12 maart 2024

Onderwerp Reactie college m.b.t. motie integratie en arbeidsmigranten

Geachte leden van de raad,

Uw raad heeft op 16 januari 2024 de motie 'integratie en arbeidsmigranten' aangenomen. Daarbij is het college opgedragen om:

- Voor nog betere integratie van kinderen in gesprek te blijven met de basisscholen over de juiste tussenstap(pen) ter voorbereiding op het reguliere onderwijs.
- Met de werkgevers en onderwijsinstellingen in gesprek te blijven over werkgelegenheid en scholing voor mensen in de vluchtelingenopvang, zodat vraag en aanbod op elkaar afgestemd blijven.
- Inzichtelijk te maken hoeveel arbeidsmigranten er in de gemeente Hardenberg wonen en waar zij wonen.

Met deze brief willen we u hierover informeren.

Gesprek met onderwijs

Als gemeente zijn wij continu in gesprek met de schoolbesturen over de capaciteit van het basisonderwijs (OpStap) en het voortgezet onderwijs (ISK). Op dit moment vinden de voorbereidingen plaats voor het gebruik van twee lokalen in de voormalige OBS De Expeditie in Heemse door de school OpStap. Ook zal de ISK-school verhuizen naar de 1^e verdieping van De Slag. Daarnaast vindt er bestuurlijke afstemming plaats over de toekomst van beide scholen door de verwachte groei van het aantal vluchtelingen. Voor de kwaliteit van het onderwijs zijn de scholen zelf aan zet, daarbij vindt onderlinge afstemming plaats. Om de integratie en de motivatie van de asiel-, statushouders- en de Oekraïense kinderen te stimuleren, krijgen ze gezamenlijk les. Op het moment dat ze de Nederlandse taal voldoende beheersen stromen ze uit naar het reguliere onderwijs. Zowel de schoolbesturen als de gemeente realiseren zich dat de scholen soms met uitdagingen worden geconfronteerd. Het zorgen voor een goede doorlopende lijn in het onderwijs voor deze doelgroepen blijft daarom onderwerp van de reguliere gesprekken.

Scholing voor mensen in de vluchtelingenopvang

Vluchtelingen uit Oekraïne hebben nu beperkte mogelijkheden om de Nederlandse taal op vrijwillige basis te leren. Het leren van de Nederlandse taal is essentieel om

een hogere arbeidsparticipatie te stimuleren, het mogelijk te maken voor Oekraïners om werk te doen dat past bij hun vaardigheden en opleiding en om

deel te kunnen nemen aan de Nederlandse maatschappij. Het Rijk heeft via de meicirculaire in 2023 vijftien miljoen euro beschikbaar gesteld met als doel het gemeentelijke aanbod van taalonderwijs aan volwassen ontheemden uit Oekraïne te stimuleren. Op basis van de landelijke verdeelsleutel (CBS) heeft de gemeente Hardenberg ontvangen. Via de 2^e berap is dit budget beschikbaar gesteld door uw gemeenteraad.

Op dit moment lopen de gesprekken met een lokale taalaanbieder (mbo) voor het doen van een aanbod. Via de Jaarrekening 2023 zullen we de gemeenteraad voorstellen het beschikbare budget over te hevelen naar 2024.

Op dinsdag 13 februari jongstleden is aan de raad een toelichting gegeven hoe wij statushouders en Oekraïners helpen m.b.t. participatie. Het gaat dan niet alleen om de begeleiding van deze mensen zelf maar er is ook veel afstemming met werkgevers (op casusniveau maar ook t.a.v. wet- en regelgeving) en met het onderwijs (veelal over taal en cultuur).

Op dit moment vallen de inwoners van het AZC niet onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid zoals die in de participatiewet is neergelegd en waarvoor middelen voor beschikbaar zijn. De begeleiding van bewoners van het AZC in taalbeheersing en in relatie tot werkgevers vindt daarom plaats waar mogelijk, maar niet structureel.

Werkgevers kunnen na de uitspraak van de Raad van State asielzoekers eenvoudiger in dienst nemen, maar er gelden wel een aantal voorwaarden. Zo moet de asielaanvraag minimaal 6 maanden in behandeling zijn en het geboden salaris marktconform. De werkgever moet ook een tewerkstellingsvergunning (TWV) aanvragen bij het UWV. Een werkgever die hier niet uitkomt, kan contact opnemen met het werkgeversservicepunt (WSP) voor extra uitleg of ondersteuning bij de aanvraag. Daarbij zijn ook de accountmanagers van de gemeente Hardenberg betrokken.

We beogen met de (financiële) steun van het ministerie voor de pilot Buitenkwartier de status en extra middelen te verkrijgen zodat asielzoekers die in Hardenberg verblijven direct kunnen beginnen met intensief taalonderwijs in combinatie met begeleiding naar werk.

Arbeidsmigranten in de gemeente Hardenberg

In de begroting 2024 is aangekondigd dat wij het woonzorgbeleid gaan actualiseren. Arbeidsmigranten zijn één van de aandachtsgroepen waarvoor huisvestingsbeleid gemaakt moet worden binnen het woonzorgbeleid. Dit maakt onderdeel uit van de nog goed te keuren wet 'versterking regie volkshuisvesting'. Als onderdeel van het beleid huisvesting arbeidsmigranten maken we zo goed als mogelijk inzichtelijk hoeveel arbeidsmigranten er wonen in de gemeente Hardenberg en op welke locaties. Tevens brengen we als onderdeel van dit onderzoek de behoefte aan de huisvesting van arbeidsmigranten in beeld. Dit doen we in overleg met het bedrijfsleven.

Vanuit de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) weten we dat er 241 personen ingeschreven staan. Dit gaat om inwoners met een Oost Europese nationaliteit. Een inwoner staat ingeschreven in de BRP zodra hij of zij 4 maanden van een half jaar in Nederland woont. Een deel (onbekend) is wel werkzaam in de gemeente Hardenberg en mogelijk ook woonachtig maar staan ingeschreven in de RNI (Registratie van Niet-ingeschrevenen). Als gemeente hebben wij hier geen inzage in. Deze arbeidsmigranten wonen niet officieel in Nederland, maar via de RNI komen zij aan een Burgerservicenummer en kan hier dus werkzaam zijn. Het aantal arbeidsmigranten is voor de gemeente om die reden niet vast te stellen.

Eind oktober 2023 heeft provincie Overijssel een onderzoek laten uitvoeren naar de huisvesting van arbeidsmigranten, voor de gehele provincie. Vanuit dit onderzoek is voor de gemeente Hardenberg te herleiden dat er per 2021 (op basis van CBS Microdata 2023) tussen de 250 en 500 arbeidsmigranten wonen. Dit is een schatting.

Volgens ditzelfde onderzoek werkt iets meer dan een kwart ook in de gemeente Hardenberg. Van bijna de helft is geen werklocatie bekend. Ook is onbekend hoeveel arbeidsmigranten werken in de gemeente Hardenberg, maar niet wonen in de gemeente Hardenberg.

De verwachting is dat de ontwikkeling van de groep arbeidsmigranten jaarlijks tot 2030 tussen de 2 en 4 % voor de gehele provincie gaat stijgen.

Binnen het uit te voeren beleidsproces, zoals hierboven is omschreven, willen we in overleg met het bedrijfsleven hier meer duidelijkheid over verkrijgen.

Hopende u raad hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg,

Secretaris,

Burgemeester,

I.A.A. Oostmeijer-Oosting

M.W. Offinga

Naar aanleiding van de Agenda Pilot Buitenkwartier hebben wij als fractie van Samen Gemeente Hardenberg hierover een aantal vragen.

We lezen dat het ministerie bereid is om in deze pilot bij te dragen in de kosten. Mogen wij er vanuit gaan dat deze pilot dan budgettair neutraal al verlopen?

Daar kunt u niet bij voorbaat vanuit gaan. Het ministerie heeft 80.000 euro ter beschikking gesteld voor de initiatieffase. Daarmee is de Agenda Pilot Buitenkwartier opgesteld en er is nog budget beschikbaar waarmee wij een start kunnen maken met de uitvoeringsfase. Het ministerie heeft toegezegd op basis van de Agenda te beoordelen of een programma mogelijk is en hoe eventuele kosten in de toekomst gedekt zullen worden. Het college spant zich nu in om samen met het COA te zorgen dat we zo snel mogelijk van start kunnen met de pilot in zijn geheel. Wanneer helder is wat het ministerie daaraan bijdraagt komen wij daarop terug bij uw raad. Het kan zijn dat wij voorstellen om ook eigen middelen in te zetten.

Ook lezen we dat vanuit het college van Hardenberg een gebiedswethouder benoemd zal gaan worden. Kan dit qua werkdruk vanuit het bestaande college of moet hiervoor iemand worden aangenomen?

Elk gebied heeft vanuit de gemeente een gebiedswethouder en contactambtenaar. Zij weten wat er speelt in een gebied. Ze spelen in op ontwikkelingen. En zijn de schakel tussen inwoners en de gemeente. In de Agenda Pilot Buitenkwartier geven we aan dat het AZC ook onderdeel is en gebruik kan maken van deze bestaande structuur. Wethouder Alwin Mussche is gebiedswethouder van Rheezeveen-Heemerveen en zal deze rol dus óók voor de bewoners van het AZC vervullen. Hier hoeft niet iemand voor worden aangenomen.

Verder lezen we dat het terrein zal worden verbouwd om daarmee het imago te verbeteren en de uitstraling te vergroten. Maar naar mening van SGH zou het AZC toch worden opgeheven? Wij zijn van mening dat dit duidelijk destijds aan de buurt is gecommuniceerd, dat er een AZC zou komen voor de periode van 5 jaar om al dan niet begrijpelijke reden is dit inmiddels al bijna 10 jaar geworden. Wij zijn dan ook de mening toegedaan dat gemeente Hardenberg zich aan deze afspraken moet houden.

De duur van de pilot kan niet langer zijn dan de looptijd van de bestuursovereenkomst inzake het AZC Hardenberg. Zoals we in de brief aan uw raad hebben aangegeven zijn we ons er daarbij van bewust dat het toetsen van de businesscase of een vervolg bij andere AZC's moet plaatsvinden. Het betekent ook dat deze termijn bepalend is voor investeringen in verband met de pilot. Wat betreft aanpassingen op het terrein wordt in de Agenda pilot Buitenkwartier aangegeven dat de ruimtes beperkt en uitgeleefd zijn en er geen mogelijkheden zijn om wanden, deuren, vloeren etc. te vervangen. Toch willen we binnen de pilot kijken naar wat er wél kan. Het motto van het COA is hierbij: Niet denken in onmogelijkheden maar juist in mogelijkheden.

Natuurlijk onderschrijven wij ook de behoefte aan opvang van vluchtelingen. Dat staat buiten enige discussie, maar moet dit perse op deze plaats. Waarom wordt een duurzaam project, omdat wij er van kunnen uitgaan dat we nog jaren te maken zullen hebben met een vluchtelingenstroom niet op een ander plaats binnen de gemeente Hardenberg gerealiseerd, waar dan ook direct duurzaam kan worden gebouwd, met de juiste wensen. Het huidige AZC moet toch worden gerenoveerd en aangepast.

De pilot heeft tot doel de asielzoekers vanaf dag één mee te laten doen in onze samenleving. Deze mensen wonen tot het eind van de pilot op het huidige AZC.

Zoals hiervoor aangegeven, is de looptijd van de pilot beperkt door de looptijd van de bestuursovereenkomst van het AZC. We verwachten directe positieve effecten van de

activiteiten uit de pilot voor Hardenberg. Het (duurzame) belang van het ministerie zit erin dat de resultaten van de pilot zijn zeker ook interessant voor de opvang van asielzoekers in het hele land.

Uw raad heeft op 16 januari dit jaar het handelingskader Vluchtelingen en Migratie vastgesteld. De gemeente Hardenberg realiseert zich dat zij na 2026 een opgave houdt voor de opvang van vluchtelingen. Dat vraagt een zorgvuldig proces voor het bepalen van omvang, vorm en locatie met alle betrokken partijen. Het college heeft de opdracht gekregen om een raadsvoorstel voor te bereiden over hoe Hardenberg daar invulling aan kan en wil geven. Het beoordelen van de geschiktheid van de huidige locatie behoort daarbij tot de mogelijkheden.

Een ander voordeel hiervan is dat het huidige AZC terrein kan worden ontwikkeld waar het voor bestemd was “Industrieterrein”. Ook zijn er woningen destijds in deze omgeving gebouwd in de wetenschap dat dit terrein industrieterrein zou worden.

Er is veel geld nodig voor dit project. De vragen die wij hier nog over hebben zijn:

- a. Wat draagt COA cq de Rijksoverheid bij aan dit project? [Zie antwoord op de eerste vraag.](#)
- b. Dit ook mede gezien het feite dat de portefeuillehouder bij de behandeling van de begroting 2024 nog al negatief was voor de komende jaren. We moeten wel zorgen lijkt SGH dat onze inwoners niet het gevoel krijgen dat zij het kind van de rekening gaan worden.

Laat het helder zijn dat Samen Gemeente Hardenberg niet tegen opvang van vluchtelingen is, maar doe dit dan wel zo duurzame mogelijk en kom de afspraken na die met de inwoners worden gemaakt.

Hardenberg, 27 februari 2024

Gijs Schuurman
Fractievoorzitter SGH